

Welkom

Lied: Dit huis is een huis waar de deur open staat

map 126

Inleiding

Het hebreeuwse alfabet is een mystieke levensboom.

Een aantal jaren terug kreeg ik van Joost Kuitenbrouwer een doos met schilderijen van alle 22 letters van het hebreeuwse alfabet: Elke letter telt. Het zijn schilderijen van Simon de Rooter. Lid van de huisgemeente Het Hoge Steen. Hij beschrijft in de inleiding dat hij door het boek: De Bijbel als Schepping" in contact kwam met de hebreeuwse letters, voor hem ging een deur open naar een nieuwe wereld.

Vooropgesteld: Ik ben helemaal geen kenner, maar wat ik in de beschrijvingen lees vind ik fascinerend.

Het hebreeuwse alfabet is een beeldentaal en die beelden taal geeft de geestelijke ontwikkelingsweg van de mens weer, de weg van zelfverwerkelijking en hereniging. De letters vormen een beeldentaal die een diepere betekenis uitbeeldt. Ze hangen met elkaar samen.

Bijvoorbeeld: de eerste tien letters, in de alfabetische volgorde vormen een reisbeschrijving van tien stappen of treden op de levensweg, de geestelijke ontwikkelingsweg die de mens in dit bestaan beaat.

De mens vertrekt uit zijn oorsprong, *aleph*

- en treedt bij *bêth* het stoffelijke bestaan binnen
- om bij *gimel* een leerzame tocht door dit bestaan te maken,
- waardoor die bij *daleth* op zichzelf terug wordt geworpen
- en bij *hee* leert dit bestaan te zien vanuit de kern van zichzelf,
- waardoor bij *waw* het verlangen opkomt naar de bron terug te keren
- en bij *zajin* daarvoor een levensbeschouwing wordt gevormd,
- die tot gevolg heeft dat bij *chêth* een ommekeer plaatsvindt, die bij
- *têth* leidt tot voltooiing door het evenwicht tussen denken (*zajin*) en voelen (*waw*),
- waardoor bij *jôd* de laatste stap
- naar de hereniging met *aleph* kan worden gezet.

De strekking van deze alfabetische ontwikkelingsweg komt overeen met de betekenis van Jezus' vergelijking van de Verloren Zoon (Lukas 15:11-32):

(1) de zoon besluit zélf het ouderlijke huis te verlaten, (2) hij doet eigen, leerzame ervaringen op in de wereld, (3) hij komt door tegenslagen tot bezinning en (4) neemt zélf het besluit naar huis terug te keren (het woord 'religio' betekent: hérvverbinding). Jezus' Verloren Zoon (en dat zijn wij allen) beschikt over een vrije keuze en moet door eigen ondervinding met de gevolgen van die keuzes, leren, daardoor groeien en ten slotte besluiten terug te keren!

Op twee letters gaan we wat dieper in. De *aleph* en de *beith*.

Lied: Geen taal die Hem vertaalt

VL 900

Lezing: Exodus 19: 3-5 (naar Simon de Ruiter)

Lied: Die mij droeg

VL 239

Aleph, de inademing

Het Hebreeuwse alfabet begint met de Aleph, het is eigenlijk geen letter, het is een teken. We leven in een tijd helaas van supervlugge communicatie. Van valse communicatie, van bewuste misleiding.

Recent maakte ik mee dat twee vrouwen elkaar al twee jaar niet meer spraken vanwege een paar niet gevoelige sms-jes. Die teksten staan geëtt in de emotie. Daarna vond voortdurend beeldvorming plaats. De sms-jes voedden de vooronderstelde oordelen die er zouden zijn. En het escaleert. Dat gaat zelfs zover dat de dood van een vader beide zusjes niet bij elkaar bracht. Een moment dat niet kan worden herhaald. Nooit meer kan het zijn dat ze in elkaars armen het moment van overgaan van hun vader delen. Hartverscheurend.

Ook geo-politiek is het niet anders. Een volk wordt gevoed met informatie die landt op emotie. Ze vallen ons land aan. Onze president verdedigt ons heilige moederland. Een aartspatriarch zegent de wapens want het heilige moederland wordt aangevallen. Mythevorming. Vervormde beeldvorming en verborgen agenda's.

Ik kom hier zo meteen op terug. Eerst even terug naar de Aleph: Aan elk woord gaat een gedachtengang vooraf. Dit druppeltje, de Aleph verwijst naar het beeld dat al aanwezig is voordat de letter tevoorschijn komt. Niet alleen de aleph maar elke letter begint daarom met die oerdruppel. Het beeld van deze letter is als volgt. De schuine streep verbindt hemel en aarde. De oerdruppel zie je afdalen naar de schuine lijn. Aan de onderkant stijgt de oerdruppel van de aarde naar het oorspronkelijke beeld. Hoewel deze Aleph in een hebreeuwse tekst voorkomt wordt zij toch niet uitgesproken.

Wat doet die letter daar? Niets. Zij is. En geeft aan dat de Onnoembare aanwezig is. Stilzwijgend in de woorden die wij gebruiken. De letter Aleph kun je niet uitspreken. Het is eerder een blaasgeluidje, een onmerkbaar zuchtje, een luchtstroom die door je mond binnenkomt voordat je gaat spreken. Adem in... en stop nu. Dat is de Aleph die verwijst naar de geest die voorafgaat aan het spreken. Het scheppende spreken. Weet wat je gaat zeggen, je zet het in de wereld..

Adem komt uit de onmetelijke ruimte om je heen, de geest komt binnenwaaien. Wil je iets zeggen? Wil je iets doen? Dit is het moment. NU. En dan de uitademing, daarmee druk je jezelf uit.

In de lezing van zonet sprak de ene tot Mozes: Anochi: Ik die daadkrachtig ben. Richt je naar binnen als je gaat spreken: besef dat als je spreekt, ik het ben die spreekt, ik die daadkrachtig ben. Je spreekt met mijn adem.

Zelf ben ik rap van tong. Ik denk vaak sprekend, ik vorm sprekend mijn gedachten. Heerlijk om zo meningen te vormen, gedachten uit te wisselen. Dat voel ik als scheppend spreken, Zoekend.

Heel anders is het als ik boos ben of verontwaardigd. Dan komt het hier op aan.

Spreek ik zonder mijn adem even in te houden dan kan ik kwetsen en dat doe ik soms ook. Zou ik de betekenis van deze letter internaliseren dan is het geen vernietigend sprekend maar kan het spreken tot verheldering leiden.

Ik weet niet hoe dat voor politici is. Het wordt ons nu voorgeschoteld als spreken met een dubbele agenda. Vernietigend en nietsontziend.

Ook in de beeld- en mythevorming bereikt men elkaar niet. Parallele werelden. Konden wereldleiders van beide zijden maar aan de koffie zeggen waarvoor gevreesd wordt. Maar aan een tafel van 8 meter lang kun je elkaars adem niet voelen en elkaars ogen niet goed zien vermoed ik. Maar hoe kan een minister van buitenlandse zaken Lavrov werkelijk zeggen dat de ergste anti-semieten Joden zijn. Dat heeft een bedoeling. Het creëert, maar het creëert vernietiging. Het is vreselijk. Wie kan hier woorden van vrede creëren. We verlangen er zo naar, ook hier in onze – tot nu toe – rustige posities en in onze vreedzame protesten?

Genoeg: Terugkerend naar de twee vrouwen van mijn begin. Een van hen zei: als ze hier nu was dan vielen we in elkaars armen en we ademden. Dan was alle weerstand gesmolten, dan was alles goed.

Ik bid: Almachtige, Jij daadkrachtige, Jij die bent. Geef in onze inademing je geest. Daar alleen kan ik beginnen.

Lied: Kom adem os open

Map 130c

Beth, ons huis

De bijbel opent in het boek Genesis met het verhaal, dat God in den beginne hemel en aarde schiep. Het werd zo'n 26 eeuwen geleden opgeschreven toen de Israëlieten aan Babylon's stromen in ballingschap zaten. Ze waren ver van huis en daar komen nou net vaak de grote vragen op:

- Hoe is alles geworden, wat geworden is?
- Waar komen we vandaan en waar gaan we heen?
- Is er een God, die ons gewild en gemaakt heeft?
- Waartoe zijn wij op deze aarde, die soms zo paradijselijk is, maar ook soms zo woest en leeg.
- Wij zijn ballingen, uit-landig. El-lendig zijn wij er aan toe.
- Is er een God die dit ziet? Of zijn wij weerloos overgeleverd aan het lot.
- Het water staat ons aan de lippen, adem wordt ons ontnomen.
- Is er nog hoop?
- Is er iemand die in godsnaam licht kan scheppen in onze duisternis?

Stil, een priester uit Israël vertelt een verhaal. Het is een priester zonder tempel. Ook hij is ver van huis. De mensen kunnen niet met hun offergaven bij hem terecht, maar wel met hun vragen. En zo wordt de priester verteller, puttend uit de bronnen van de overlevering, maar ook eigentijdse inzichten komen aan bod. Zo is dit verhaal geboren, waarmee hij zijn volk troost.: Bere'shieth Bara' 'Elohim 'Eth ha Shamajiem we 'Eth ha 'Erets. In den beginne schiep God de hemel en de aarde. De priester praat niet over de oerknal, want daar weet hij niets van en bovendien interesseert het hem niet. Hij houdt geen lezing over het ontstaan van de aarde, maar hij zingt een gelovige ballade waarom die aarde er is. Hij vertelt theologisch en naar beste kunnen, waar het God met zijn hemel en aarde om begonnen is.

Bere'shieth: In den beginne. Maar wat was er vóór het begin. Dat hebben de Joodse Rabbijnen zich ook afgevraagd. Er komt nu eenmaal geen einde aan de vragen over het begin. Maar, zo zeiden die Rabbijnen, de Thora begint niet voor niets met

de letter Beth van Bere'shiet.

In het Hebreeuws, dat van rechts naar links wordt gelezen, schrijf je die letter zo:

En dat is volgens die Rabbijnen, opdat wij ons niet zullen afvragen, wat boven, onder of achter is, maar omdat wij ons open moeten stellen voor datgene wat voor ons ligt.

Die letter Beth is net een huisje en dat betekent het dan ook in het Hebreeuws: huis. Die Rabbijnen weten dat heel goed en zij onderwezen hun volk: "Mijn kind, al zijn wij in den vreemde, we hebben vaste grond onder de voeten, een dak boven ons hoofd, we zijn gedekt in de rug en we hebben een toekomst voor ons. Er zijn er die zeggen, dat we geregeerd worden door geheimzinnige machten. Anderen zeggen, dat er helemaal niets is, slechts leegte. Geloof het niet, mijn kind. Denk altijd aan de eerste letter van ons grote boek, dat is ons hele geloof.

Tot slot nog één kleine toevoeging. Heel veel plaatsnamen in Israël beginnen met "Beth". Ik noem Bethlehem, Bethanie, Bethsaida, Bethesda. Dat betekent dus huis van ... Eerder in deze overweging citeerde ik het eerste vers uit Genesis in het Hebreeuws: Bere'shiet 'Bara 'Elohim etc. Elohim is dus een naam, waar God mee aangeduid wordt. Vaak wordt dat ingekoort tot "El" en zo is die plek, waar enkelen van ons volgende week weer heen gaan: Beth El, zo iets als "Huis van God". "Een plek, waar hij wonen kan, een plaats om te rusten voor hem, die God is, de Enige, Ware.

Lied: Die chaos schiep VL 269

Voorbeden

Lied: Voor mensen die naamloos Map 23

Breken en delen

Lied: Onze Vaderin de hemel Map 119

Reactie, collecte

Lied: Aan onszelf teruggegeven Map 33